

УДК 092+811.161.2

М.В. БІГУСЯК, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018
E-mail: mykhailo.bihusiak@pnu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-6354-4123>

«ПРАЦЯ БУЛА ВІНЦЕМ ЙОГО ЩОДЕННОГО БУТТЯ І ЩОДЕННОГО ЧИНУ»: СПОГАД ПРО ВІДОМОГО МОВОЗНАВЦЯ МИКОЛУ ЛЕСЮКА (25.02.1940 – 12.11.2024)

Падолист 2024 року, мабуть, назавжди буде пов'язаний у пам'яті івано-франківців із кончиною справжнього українця-патріота, відомого вченого-лінгвіста, високодуховної і релігійної людини — Миколи Петровича Лесюка. Його життєві дороги не були встелені квітами-перлами. Усі свої здобутки він торував власними зусиллями, знаннями та щоденною невтомною працею, яку поклав на вітвар України. Тому такими влучними, на нашу думку, є слова директора Інституту української мови Національної академії наук України професора П.Ю. Гриценка, що їх обрано для назви статті¹. Вони цілком можуть слугувати життєвим кредо мовознавця М.П. Лесюка. Наукова постать доктора філологічних наук, професора завідувача кафедри слов'янських мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, заслуженого працівника освіти України, лауреата кількох премій — велична, яскрава та багатогранна. У ній гармонійно поєдналися риси талановитого вченого, викладача вищої школи, вдумливого дослідника, організатора освіти, невтомного тру-

---

¹ Гриценко П.Ю. (2024). У його душі жив Майдан, з якого зростала й утверджувалася Україна. *Галичина*, 49, 1.

Цитування: Бігусяк М.В. (2025). «Праця була вінцем його щоденного буття і щоденного чину»: спогад про відомого мовознавця Миколу Лесюка (25.02.1940–12.11.2024). *Українська мова*, 1 (93), 117–125.

© Видавць ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Статтю опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

дівника й активного громадянина. У силовому полі його наукових студій перебуває мова — «найголовніша субстанція, яка робить людину людиною..., є ще й об'єднувальним чинником, за допомогою якого людина впізнає себе, ідентифікує, визнає, поєднує себе з одномовними людьми чи відрізняє себе від іномовних особин»². М.П. Лесюк стверджував: «Українська мова є тією консолідуючою силою, яка протягом століть згуртувала український народ, давала йому насагу і живильні імпульси в боротьбі за своє визволення від багатовікового національного і духовного поневолення»

(див. прим. 2). Його лінгвістичні дискурси завжди надійно аргументовані мовними фактами, часто репрезентовані креативними смислами.

У науковому доробкові вченого понад 450 наукових і публіцистичних праць. Серед найважливіших можна назвати сім одноосібних монографій та кілька словників: «Доля моєї мови» (2004), «Мовний світ сучасного галицького села» (2008), «Еротизм в українському пісенному фольклорі: лінгвістичний аспект» (2010), «Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині» (2014), «Мова чи язик?» (2017), «Словник мови художніх творів Василя Стефаника (фрагмент — літери Г, Г, Д, Е, Є, Ж, З)» (2021), «Мовна стихія Ковалівки. Частина перша» (2024) тощо. Крім того, він співавтор колективних монографій: «Василь Стефаник — художник слова» (1996), «Євген Желехівський у національно-культурному відродженні України» (1999), «Етнос. Соціум. Культура: регіональний аспект» (2006).

У 1982 році під керівництвом професора І.І. Ковалика вчений захистив кандидатську дисертацію «Словотвірні гнізда коренів на позначення руху в сучасній українській мові». Відтоді він намагався щороку надрукувати хоч кілька статей, у яких розвивав прагматичні погляди наукового керівника на словотвір як окрему підсистему мови й розділ теоретичної граматики.

Першу свою книжку М.П. Лесюк видав у співавторстві з Я.Ю. Вакалюк 1993 року у видавництві «Вища школа». Це був посібник для студентів-філологів «Українська мова. Збірник диктантів і вправ», який став підручником нового покоління. Більшість текстів узято з тих джерел, де по-справедливому відбито українську історію, утверджено дух українства, велич і стилістичне багатство рідної мови, тобто книжка була ідейно насажена. Видавництво «Вища школа» надіслало її двом рецензентам для оцінювання, про що згадував автор: «Оцінки були наскрізь негативні, бо читали книжку дві радянські бабці-професорки, які дихали зовсім іншим,

² Кучер Б. (2020). І мови обпалене крило... (Інтерв'ю з Миколою Лесюком). *Лесюк Микола Петрович: бібліографічний покажчик (до 70-річчя від дня народження)* (с. 64). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний ун-т імені Василя Стефаника.

³ Лесюк М.П. (2020). *Осанна рідному слову: збірник матеріалів з нагоди 80-річчя* (с. 28). Івано-Франківськ: Місто НВ.

ще комуністичним духом. Доводилося мені їхати, відстоювати книжку перед головою міністерської комісії (цим головою був один відомий мовознавець). Після довгих розмов усе-таки він підписав дозвіл до друку. Не знаю, як в інших областях (та й чи взагалі вона потрапила в східні області?), але в Івано-Франківській вона була сприйнята з великим захопленням, прихильно й тепло»³.

Людина високої культури й дивовижної працелюбності, професор Микола Петрович Лесюк гостро переживав байдуже ставлення можновладців у вже нібито незалежній державі до своєї мови й культури. Це стало спонукою до видання у 2004 році книжки «Доля моєї мови», в окремих нарисах якої висвітлено багаторічну боротьбу за існування української мови, іншомовне засилля, шкідливі впливи на неї сусідніх мов, особливо російської. Автор розкрив антинаукову сутність теорії «праруської єдності» та легенди про «колиску трьох братніх народів». Спираючись на праці авторитетних дослідників, учений дійшов висновку, що українська мова, як і інші слов'янські мови, «бере свій початок безпосередньо у праслов'янської мови, що підтверджують численні мовні факти»⁴. М.П. Лесюк констатував, що мовні проблеми взаємопов'язані з політичними: державна політика щодо цього питання повинна повністю задовольняти інтереси українського народу, тобто титульної нації. Альтернативи тут нема й бути не може.

Життєствердними є висновки цієї монографії, що їх М.П. Лесюк сформулював у таких висловлюваннях: «...існуватиме наша мова вічно або стільки, скільки їй призначено Богом. Як не можна спинити стихії Дніпра-Славутича, як не спинити нестримного бажання нашого народу здобути й утримати вимріяну волю й незалежність, як не скорити волелюбний український дух, так не спинити гордого поступу нашої мови, яка, порвавши всі перешкоди-загати на бурхливих поворотах історії, живе, процвітає і збагачується новими лексичними й фразеологічними перлинами, філігранно відточує свої образно-поетичні й мовностилістичні засоби та можливості»⁵. Про це видання в різних джерелах надруковано дев'ять рецензій. В одній із них львівський професор Любомир Тадейович Сенік зауважував: «Мислячий читач сприйме книжку Миколи Лесюка як тлумачник і порадник у цьому складному, суперечливому світі»⁶.

Крім того, книжці та її авторові присвячено кілька передач на радіо «Воскресіння», радіо «Дзвони», на обласному радіо та телеканалі «Вежа», а також інтерв'ю в кількох газетах, зокрема у Всеамериканській україномовній газеті «Віче», що виходить у Чикаго (США). Хоч книжку написано два десятиріччя тому, її основний посил звучить сьогодні як набат у наших складних реаліях буття.

⁴ Лесюк М.П. (2004). *Доля моєї мови: наук.-популярне видання* (с. 31). Івано-Франківськ: Нова Зоря.

⁵ Лесюк М.П. (2004). *Доля моєї мови: наук.-популярне видання* (с. 385). Івано-Франківськ: Нова Зоря.

⁶ Сенік Л. (2007). Останній форпост нації. *Вісник Прикарпатського національного університету. Філологія, XIII-XIV*, 271. Івано-Франківськ.

Понад пів сотні праць Микола Петрович присвятив дослідженню різ-
норівневих особливостей діалектів, специфіці функціонування, взаємодії з
літературною мовою. Адже «народні говори — це джерельна база, якою жи-
виться й живе літературна мова як інваріант загальнонаціональної мови на-
роду» і тому, на його переконання, «їх вивченню та збереженню необхідно
постійно приділяти належну увагу»⁷. Тому такими численними в науково-
му доробкові професора М.П. Лесюка є праці, присвячені архаїчним гово-
рам, що побутують на території Прикарпаття: гуцульському, покутському,
бойківському. Він сам їх систематично записував і до цього спонукав сту-
дентів-філологів, наголошуючи, що збереження цілоти й недоторканности
діалектів є важливою справою для мовознавчої науки. Докладніше про це
подано у статті Л.І. Пени «Діалектологічні студії Миколи Лесюка»⁸.

Своєрідним життєвим і творчим подвигом покійного є увіковічнення
імені і статусу його рідного села Ковалівки, словесної творчості односель-
чан «на всеслов'янській мапі», за визначенням видатного українського ді-
алектолога нашого часу, професора, директора Інституту української мови
НАН України П.Ю. Гриценка. Особливий дар М.П. Лесюка — відчувати
та науково інтерпретувати народнорозмовну стихію — реалізовано у двох
працях: монографії «Мовний світ сучасного галицького села (Ковалівка
Коломийського району)» (2008) та словнику «Мовна стихія Ковалівки.
Частина перша» (2024).

Першу працю присвячено незабутнім Мамі й Татові (зберігаємо автор-
ське написання цих слів із великої літери). У вступі автор згадував своє ди-
тинство й шанобливе ставлення до рідної говірки, яке прищеплювали бать-
ки: «В ковалівських родинях, як і в родині автора цих рядків, учили шанувати
рідну говірку, любити свій рідний край, свої традиції, звичаї та обряди, не
лихословити, співати українських народних, стрілецьких та повстанських пі-
сень, виховували шанобливе ставлення до старших і незнайомих, учили бути
людиною серед людей»⁹. Монографія є комплексним дослідженням однієї
говірки. Її написано з великою любов'ю і науковим сумлінням. Автор фахово
проаналізував систему ковалівського вокалізму й консонантизму, докладно
описав звукові зміни в мовленнєвому потоці, зокрема такі явища, як асиміля-
ція, дисиміляція, метатеза, епентеза, дієреза, гіперизми, протеза тощо. Також
звернено увагу на морфолого-граматичні, синтаксичні особливості говірки.
У книжці подано словник «Із ковалівського лексикону», де зафіксовано ко-
валівський антропонімкон і топонімкон, офіційні та неофіційні назви осіб.
М.П. Лесюк опублікував численні фразеологізми, паремії, пов'язані з іменем
Господа Бога, церквою, священнослужителями, побожністю, святами, а та-

⁷ Лесюк М.П. (2001). *Гуцульський діалект як складова української національної мови*. Хрестоматія з гуцульщинознавства (с. 33). Косів: Писаний камінь.

⁸ Пена Л. (2020). Діалектологічні студії Миколи Лесюка. *До глибини сутності мови: збірник наукових праць на пошану професора Миколи Лесюка* (с. 252—258). Івано-Франківськ: Місто НВ.

⁹ Лесюк М.П. (2008). *Мовний світ сучасного галицького села (Ковалівка Коломийського району): монографія* (с. 9). Івано-Франківськ: Нова Зоря.

кож зафіксував клятьби, прокльони. Колоритними є народні прислів'я та приказки, що характеризують людину, її зовнішній вигляд, розум та досвід, фізичні вади. Автор надрукував невеличкі жартівливі оповідки та пригоди, які номінував «Ковалівські придибашки». Окрім цього, у монографії представлено значну кількість діалектних текстів, що демонструють специфіку говіркових явищ, а також мають пізнавальний характер. Особливо цінними є ті, у яких ідеться про трагічні сторінки української історії. Звернімо увагу тільки на їхні назви: «Йак нас в'ївозили», «Спогади про сталінські гулаги», «Розтоптане дитинство», «Про післявоєнні роки», «Про війну в Афганістані», «Як то було за совітів». Поряд із цими текстами у виданні представлено цікаві віршовані листи до святого Миколая, давні колядки, батярські співанки, у яких системно простежено ковалівську говірку. Про цю книжку написано низку схвальних відгуків. Зокрема, у рецензії Г.Я. Василевич відзначено: «Вона є цінною і для діалектологів, які досліджують українські говори, і для пересічного, незаангажованого читача; у ній кожен може знайти щось цікаве для себе... Перечитуючи книжку, записані на диктофон тексти, і насмієшся, і наплачешся»¹⁰. Дослідниця Л.І. Пена наголошувала й на тому, що книжка М.П. Лесюка «...є своєрідною енциклопедією народної мудрості, свідченням синівської любові до материнської мови, намаганням автора пошанувати її величність Мову»¹¹.

У виданні «Мовна стихія Ковалівки» М.П. Лесюк запропонував словник говірки села Ковалівки Коломийського району Івано-Франківської області, у якому послідовно відбито риси гуцульського й покутського говорів. Тут на 620 сторінках подано лексеми, яких або немає в українській літературній мові, або вони мають відмінні від неї значення та звучання. Специфікою цієї лексикографічної студії є те, що значення слів та їхні ЛСВ проілюстровано живим мовленням корінних мешканців села, переважно зрілого віку, тобто їхнє мовлення, як зазначив автор у передмові, ще не зазнало впливу літературної мови. Наприклад: «*Штрамак* ~ а дуже акуратний хлопець, франт. — Я вже дес згадував, шо в наші клясі був хлопець, котрий мав призьвисько *Штрамак*. Через то, шо він такі направду був штрамаком. Мешта ци черевікі в него були все віпуцувані, сподні, блузка чистенькі, сам мав біле гладенько зачесане волосі, як дес мав с хати виходити, то крутивсі, убзирав себе, довго крутивсі перед дзеркалом. *Штрамак* одним словом»¹². Далі вміщено гасла «*Штрамацкий, прикм.* — чепурний, вишукано одягнений. — *То рідко дес є такі хлопці — штрамаки, шо так себе пильнуют, дозирают, як цей, про йкого я казав. Дівчыта більше штримацкі, як хлопці. Але то варто би кожному дивитисі за собов, аби не ходити обірваним і брудним*». У словникові також зафіксовано

¹⁰ Василевич Г.Я. (2009). Визначна діалектологічна праця. *Прикарпатський вісник НТШ «Слово»*, 286. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний ун-т імені Василя Стефаника.

¹¹ Пена Л. (2011). «Щоб відчути смак і колорит говірки..., необхідно зануритися в її стихію». Рец. на кн.: Микола Лесюк. Мовний світ сучасного галицького села (Ковалівка Коломийського району). *Українська мова*, 2, 127.

¹² Лесюк М.П. (2024). *Мовна стихія Ковалівки*. Ч. 1 (с. 606). Івано-Франківськ: Нова Зоря.

форми дієслів: «Штрамуватисі, -мююсі, -муїсі, -мюютці — особливо доглядати себе, прикрашатися, звертати особливу увагу на свій зовнішній вигляд. — То я вже продовжу про того Штрамака. То він, як мав дес іти, то штрамувавсі, убзирав себе з ніг до голови, здував з себе ікіс невидимі пилиночки. Та треба, шоби кожда людина була акуратнов, аби ходила чистов, але це вже було аж занадто»¹³. Зазначимо, що цю книжку присвячено «Незабутній Ірині Фаріон», яка була для нього істинною патріоткою, борчинєю за утвердження державного статусу української мови, оборонницею нашої мови від усіляких принижень та зневаг. Обидві праці рясніють живописними картинами із життя, звичаїв і традицій ковалівчан рідного брата Миколи Петровича — заслуженого художника України Юрія Петровича Лесюка.

Наукові надбання М.П. Лесюка високо оцінив професор П.Ю. Гриценко: «Своїми працями про рідне село Микола Петрович проклав дорогу у вічність: що зафіксоване в його дослідженнях про Ковалівку — це стало мовною пам'яткою, стало нетлінним! Читачі зацікавляться, що це за стихія, яка це Ковалівка і де вона? І кожен сприйме цю інформацію як сигнал до цього мовного острівця-всесвіту. Як інформацію, яка розкриває окрему сторінку українського мовного простору і разом з тим засвідчує нашу потужність і силу, бо ми маємо таку розмаїту, дивовижно багату мову, ми маємо таке народне словотворення, а ще... маємо традицію створення словників народного мовлення»¹⁴. У передмові до цього видання зазначено, що фразеологізм, прислів'ям, пареміям буде присвячено другу частину видання, однак, на жаль, цього не сталося.

Є в науковому доробкові лінгвіста М.П. Лесюка цікава й оригінальна праця «Еротизм в українському пісенному фольклорі: лінгвістичний аспект» (2010). Це успішна спроба лінгвістичного аналізу зібраного великого пласта евфемістичної лексики та фраземіки, яку використовують в українських народних піснях та коломийках про кохання, а також у так званих соромітьких піснях. Досліджено різноманіття евфемістичної субституції табуйованої лексики. Констатовано на тому, що така лексика є експресивною, емоційно зарядженою, має позитивний або негативний аксіологічний заряд, емоційний потенціал. Праця щедро ілюстрована уривками з народних еротичних пісень та коломийок, які яскраво демонструють неохопну мовну палітру пісенного жанру. Наприкінці видання подано «Індекс виявлених евфемізмів» (880 одиниць) та «Словник рідкісних, діалектних слів». Красномовно про цю монографію висловився голова Івано-Франківської обласної спілки письменників літературний критик Є.М. Баран: «Оригінальна, цікава, пізнавальна, дотепна, мудра. А все тому, що Микола Лесюк вмів писати про мову, як рідко хто з дослідників. Крім того, він вмів вибирати тему дослідження — наукову і провокативну»¹⁵.

¹³ див. прим. 12, с. 607.

¹⁴ Гриценко П.Ю. (2024). У його душі жив Майдан, з якого зростала й утверджувалася Україна. *Галичина*, 49, 4–5.

¹⁵ Баран Є. (2011). Про Миколу Лесюка та його дослідження еротичної лексики в українському пісенному фольклорі. *Вечірній Івано-Франківськ — плюс* (с. 11).

Фундаментальною та актуальною досі є монографія професора М.П. Лесюка «Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині», що її високо оцінила наукова спільнота. Ця монографія і стала основою докторської дисертації, яку він успішно захистив у 2014 році. За написання монографії М.П. Лесюк став лавреатом обласної літературної премії імені Василя Стефаника. Автор тривалий час працював в архівах та бібліотеках Галичини й Польщі, вивчав фактографічні матеріали, щоб оприявнити їх у такому фундаментальному дослідженні. Тернистий шлях розвою української літературної мови в Галичині науковець дослідив упродовж ста років. Він глибоко проаналізував історичні події, соціальні умови, національно-культурні особливості жителів краю, на тлі яких відбувалися процеси становлення та розвитку української літературної мови. Учений зазначав, що саме в Галичині східноукраїнські письменники мали змогу друкувати свої твори в періоди різних царських заборон. Це сприяло тому, що сучасна українська мова ввійшла в життя українців як єдина національна мова. Звернено виняткову увагу на ту роль, яку відіграли у справі моворозвитку (як позитивну, так і негативну) такі відомі особистості, як Є. Желехівський, П.О. Куліш, Б.Д. Грінченко, І.С. Нечуй-Левицький, М.С. Грушевський. У цьому ракурсі висвітлено мовотворчість представників «Руської трійці».

До аналізу цих процесів, про які йдеться, залучено всі перші граматичні праці галицьких авторів (близько двох десятків), проблемні матеріали з перших та пізніших галицьких часописів, що відображали мовні дискусії між поборниками народної української та прихильниками (москвофільської) книжної церковнослов'янської і російської мови. На сторінках монографії вперше досить скрупульозно описано так звану азбучну війну в Галичині, продемонстровано подвижницьку працю галицької інтелігенції, яка відстоювала кириличну азбуку. Добре враження справляють також ті розділи дослідження, у яких відбито питання становлення лінгвістичної термінології та правописних норм, схарактеризовано мову тодішніх регіональних часописів, описано лексичний склад та художні особливості творів галицьких письменників, які орієнтувалися на народну українську мову та намагалися утвердити її як мову літератури. У цьому руслі обґрунтованим є відображення внеску греко-католицького духовенства в розвій української літературної мови в Галичині. Проінтерпретовані мовні факти на тлі історичних процесів дали змогу дослідникові зробити висновки про те, що «українська літературна мова на народній основі народжувалась у тяжких і довготривалих муках, і все ж уже з другої половини ХІХ ст. вона чимраз активніше входила в користування. Підтримана могутнім авторитетом Івана Франка та інших західноукраїнських письменників і вчених, літературна мова Галичини на початок ХХ ст. уже могла обслуговувати всі сфери народного життя, літератури і науки»¹⁶.

Роздуми про українську мову, її історію, піднесення культури мовоко-ристування ніколи не покидали вченого, що засвідчує перманентна поява

¹⁶ Лесюк М.П. (2014). *Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині: монографія* (с. 5). Івано-Франківськ: Місто НВ.

нових видань. Зокрема, у 2017 році вийшла у світ праця «Мова чи язик?». У вступі автор досить зрозуміло пояснив мету та завдання цієї наукової розвідки: «Пропонуємо до Вашої уваги цикл етюдів про українську мову, в яких розглянуто помилки, що трапляються в українському усному та письмовому мовленні. Ці помилки викликані впливом російської мови, який відчутний як в офіційній, так і в побутовій сфері. На жаль, є немало людей, які чи просто зневажають рідну мову, чи байдуже ставляться до неї, мовляв «какая разница», якою мовою спілкуватися»¹⁷. У книжці читач знайде цінні відомості про засоби створення милозвучності нашої мови, основні морфологічні, орфоепічні помилки, скальковані з російської мови. Особливо цінним є «Словник росізмів», якими засмічене мовлення багатьох людей. Книжка була і є популярною серед численних пошанувальників рідного слова як в Україні, так і в діаспорі. У 2017 році її визнано «Книгою року» в Івано-Франківській області в галузі публіцистики. Цього ж року її автор також став лавреатом III ступеня конкурсу Літературно-наукового фонду імені Воляників-Швабінських у Нью-Йорку.

М.П. Лесюк видав ще й окремих «Словник русизмів у сучасній українській мові (неунормована лексика)» (1993). Він — автор підручника-самовчителя української мови для поляків «Chcę nauczyć się języka ukraińskiego», який має значний попит у Польщі та перевиданий 2011 року з грифом Міністерства освіти і науки України. Під керівництвом професора Лесюка завершено укладання «Словника мови художніх творів Василя Стефаника», який, на жаль, так і не вийшов у світ. У 2021 році опубліковано тільки фрагмент словника — літери Г, Г, Д, Е, Є, Ж, З. За твердженням автора, «у словнику розглянуто і пояснено 1484 слова (словникові статті), які об'єднують 8454 слововживання»¹⁸. Цю працю Миколи Петровича приурочено світлій пам'яті професора Івана Івановича Ковалика, який виношував ідею створення словників мови художніх творів Василя Стефаника та Івана Франка.

У 2004 році М.П. Лесюк переклав монографію професора Варшавського університету Стефана Козака «Ukraińscy spiskowcy i mesjaniści. Bractwo Cyryla i Metodego», українська назва якої «Українська змова і месіанізм. Кирило-Мефодіївське братство».

Професор М.П. Лесюк завжди брав активну участь у різноманітних наукових форумах в Україні та за її межами, підтримував тісні фахові контакти з кафедрою слов'янської філології та кафедрою української філології Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні. Зокрема, виступив із доповіддю на III Всесвітньому діалектологічному та геолінгвістичному конгресі в Любліні 24—28 липня 2000 року.

Микола Петрович мав велику шану та авторитет у колах наукової і викладацької спільноти. Усіх, хто побував на його лекціях чи практичних заняттях, відразу ж захоплювали глибоке знання предмета та висока майстерність

¹⁷ Лесюк М.П. (2017). *Мова чи язик?: наук.-популярне видання* (с. 3). Івано-Франківськ: Місто НВ.

¹⁸ Лесюк М.П. (2021). *Словник мови художніх творів Василя Стефаника (фрагмент — літери Г, Г, Д, Е, Є, Ж, З)* (с. 21). Івано-Франківськ: Місто НВ.

викладу матеріалу, розкіш спілкування з ним. Тому численними слухачами, окрім студентства, були вчителі, журналісти, працівники державних установ, просвітяни. Під керівництвом професора М.П. Лесюка захищено шість кандидатських дисертацій, з-поміж яких дві зі спеціальності «польська мова».

Неабиякої поваги заслуговує активна громадянська позиція М.П. Лесюка, який безкорисливо, негласливо й неустанно намагався повсюдно утверджувати Україну в Україні, боровся за оту «свою хату» зі «своєю правдою, і силою, і волею». Він був співорганізатором обласного Товариства української мови імені Тараса Шевченка. Від 15 квітня 1989 року й до грудня 2009 року виконував обов'язки заступника голови правління Товариства. Від квітня 1989 року — член Народного руху України. Двічі його обирали депутатом обласної ради першого і третього демократичного скликання, обидва рази очолював комісію з питань освіти, науки, культури та був членом Президії обласної ради.

Якось страшно й незвично говорити про цю світлу людину в минулому часі. Завжди енергійний, приязний, доброзичливий, із тонкими відчуттями і тонким гумором, професіонал і великий українець... Таким залишиться образ Миколи Петровича Лесюка, а пам'ять про нього житиме й у майбутньому.

Статтю отримано 11.12.2024

Mykhailo Bihusiak, Candidate of Sciences in Philology,
Assistante Professor in the Department of Ukrainian Language
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
57 Shevchenko St., Ivano-Frankivsk 76018, Ukraine
E-mail: mykhailo.bihusiak@pnu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0002-6354-4123>

“WORK WAS THE CROWN OF HIS DAILY BEING
AND DAILY ACTS”: A MEMOIR ABOUT THE FAMOUS
LINGUIST MYKOLA LESYUK (25.02.1940—12.11.2024)